

אחר כותלנו

עלון בוגרי ישיבת "הכותל" פרתת "חיי שרה" תשע"א מספר 37

פתיחה

הרב בנימין יגר

עבודת קודש של שלומי אמוני ישראל

נסיון העקידה הביא בעקבותיו "תגובת שרשרת". "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּגֵד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יֻלְּדָה מִלְכָּה גַם הוּא בְּנִים לְנַחֲוֹר אַחִיד" (סוף פרשת וירא) היש ומה הקשר בין הודעה זו לבין העקידה? עונה על כך רש"י: "בשובו מהר המוריה היה אברהם מהרהר ואומר, אילו היה בני שחוט... היה לי להשיאו אשה מבנות ענר... בשרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגר" (רש"י בראשית כב,ב).

על הולדת רבקה בישר הקב"ה לאברהם לא לפני העקידה ולא בלידת רבקה לפני מספר שנים, אלא בעקבות העקידה, מדוע? בעקידה התברר יסוד אשר מבהיר שאלה זו, נבאר: פרשת העקידה פותחת במילים "אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה" אחר מה? "אחר דבריו של ישמעאל שהיה מתפאר על יצחק שמל בן י"ג שנה; אמר לו יצחק... אילו אמר הקב"ה "זבח עצמך" לא הייתי מעכב" (תנחומא. רש"י כב,א). מה הויכוח (לדורות) בין ישמעאל ויצחק? מדוע באמת מצוות מילה בגיל שמונה ימים ולא, ככל המצוות, אחרי גיל "בר מצוה"?

אלא ישמעאל התפאר: אני בחרתי בטוב, בן י"ג נמולתי, אכן מעלה גדולה! יצחק ובניו הנימולים בני שמונה ימים מבטאים את הברית, את הסגולה, העוברת מאדה"ר, שם, אברהם וכו' אשר בהם מושרש "העניין האלוקי" (כוזרי מאמר א פי' צה) ביצחק מושרשת הסגולה ומכוחה הוא "גובר" על כוחו של ישמעאל ומסוגל לעמוד בניסיון ולבחור בעקידה בכל גופו! יסוד זה נתגלה בעקידה, הוכרע הויכוח מי הבן הבחיר, ישמעאל או יצחק.

מתוך כך נחזור לדבריו של של רש"י. עולה מדברי רש"י

שאברהם סבור היה שיצחק ראוי להשתדך עם אחת "מבנות ענר". מסתבר שראה בת צנועה וחסודה, בת שותפו של אברהם בדרך האמונה, ראוייה ליצחק, גם בת אליעזר בחיר תלמידו, נאמן ביתו, הינה שידוך ראוי; במה, "טעה" אברהם? מדוע הקב"ה צריך להודיעו שבחרן הרחוקה נולדה רבקה? מדוע להטריח לשם את אליעזר ולהביאה משם לכאן? ולשאלתנו: היש הקשר בין העקידה לבין בשורת לידת רבקה הסמוכה לה?

ע"פ דברינו ברור שבשובם מהעקידה מודיעים לאברהם: בת ענר, בת אליעזר, יתכן ש"בחרו בטוב", אך שורשן רע. רבקה, אשר היא מאנשי "הסגולה" תצטרף לבית אברהם ותתעלה בבחירתה, מה שלא ימצא ולא יתכן ב"בת ענר".

הרב קוק דן במשנת "הסגולה" פעמים רבות, בענייני עם ישראל, דור הגאולה, חינוך בנים ועוד. ובאחת מאיגרותיו בעניין זה כתב: "ועל שלומי אמוני ישראל, המצווה להרחיב את הרעיון והמחשבה בעבודת קודש זו... על כל אשר בשם ישראל יכונה" (איגרת שע"ד).

שנזכה ונהייה בכלל ההולכים ומרחיבים עבודת קודש זו.

א לַמְנַצֵּחַ עַל שְׁשִׁימָה לְבָנֵי קָרַח
מִשְׁכִּיל שִׁיר יְדִידָת: ב רָחַשׁ לְבִי
דָּבָר טוֹב אֲמַר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמַלְךְ
לְשׁוֹנִי עֹט סוֹפֵר מְהִיר: ג פִּיפִית
מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל
כֵּן בְּרַכְּךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חָגוּר
חֲרָבָךְ עַל יָרֵךְ גְּבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרֵךְ: ה
וְהִדְרֵךְ צֶלַח רָכַב עַל דָּבָר אֱמֶת וְעֲנָה
צָדֵק וְתוֹרֵךְ נִרְאֹת מִיָּגֶד: ו חֲצִידֵךְ
שְׁנוּנִים עִמִּים תַּחֲתֵיךְ יָפְלוּ בְּלֵב
אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כִּסְאֵךְ אֱלֹהִים עוֹלָם
וְעַד שֶׁבֶט מִיֶּשֶׁר שֶׁבֶט מְלֻכּוֹתֶךָ: ח
אֶהְבֶּתְךָ צָדֵק וְתִשְׁנֵא רָשָׁע עַל כֵּן
מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵיךְ שִׁמּוֹן שְׁשׁוֹן
מִחֲבָרֶיךָ: ט מֵר וְאֶהְלוֹת קְצִיעוֹת כָּל
בְּגִדְתֵיךְ מִן הִכְלִי שֵׁן מִנִּי שִׁמְחוּךְ: י
בְּנוֹת מְלָכִים בְּיָקָרוֹתַיךְ נֶצְבָה שְׁגַל
לִימִינְךָ בְּכֶתֶם אוֹפִיר: יא שְׁמַעִי בַת
וְרָאִי וְהִטִּי אֲזַנְךָ וְשִׁכְחִי עִמָּךְ וְגִית
אֲבִיךָ: יב וְיִתְאוּ הַמֶּלֶךְ יִפְגַּד כִּי הוּא
אֲדַנְיָ וְהִשְׁתַּחֲוִי לוֹ: יג וּבַת צַר
בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחַלוּ עֲשִׂירֵי עָם: יד כָּל
קְבוּדָה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבָּצוֹת
זָהָב לְבוֹשָׁה: טו לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל
לְמַלְךְ בַּת וְלֹת אַחֲרֶיהָ רַע וְתִהְיֶה
מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תּוֹבֵלְנָה בְּשִׁמְחַת
וְגִיל תְּבַאֲנֶנָּה בְּהִיכַל מְלָךְ: יז תַּחַת
אֲבִתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תִּשְׂי תָמוּ לְשָׂרִים
בְּכָל הָאָרֶץ: יח אֲזַכִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֹר
וְדָר עַל כֵּן עִמִּים יְהוֹדֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בארבעה עניינים עוסקת הפרשה: קבורת שרה, נישואי יצחק, בני קטורה, תולדות ישמעאל. לכל הארבעה יש מכנה משותף: דור הולך ודור בא. כך גם עניינה של ההפטרה המספרת על חילופי השלטון של דוד אחד בדור שבא אחריו. והנה אף עניינו של הפרק בתהלים בכגון דא.

חגיגת נישואי המלך היא הגורם לשיר הידידות הזה, ואפשר שהוא רומז לשמו של המלך אם אכן הוא שלמה; "וַיִּשְׁלַח בְּיַד נְתָן הַנְּבִיא וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יְדִידָה בְּעִבּוֹר ה'" (ש"ב יב,כה) אלא שבתוך שלל התיאורים של המלך, המלכה ותהלוכת החתונה באה הברכה המתנסחת בלשון נקייה ומעודנת "תַּחַת אֲבִתֵיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ" לאמור, הרצף בשלשלת המשפחתית ישמר, והנכדים יירשו את משרת זקנם. בכך נמנע המשורר מלאזכר בשמחת החתונה את מות המלך, והדגיש את ירושת הצאצאים, כך פירש המאירי "להבטחת המשך

מלכותו לעולם, דור אחר דור אמר דרך נבואה". ואילו אבן עזרא פירש "תחת הדור שעבר יבוא דור אחר, כי דורך הוא אמצעי, זה נכון על דוד גם על המשיח". יש להשוות לכאן את דברי הרמב"ם בפירוש המשנה לפרק חלק "והמשיח ימות וימלוך בנו תחתיו ובן בנו". בפירוש הוצאת ראשונים, עמ' קכ"ז הביא בשמו של הרב ר' ראובן מרגליות שכן דעת רבי יהודה הנשיא, סנהדרין צ"ט, א', ימות המשיח שלושה דורות (ראה "מרגליות היס", שם).

אמנם, רש"י פירש "תַּחַת אֲבִתֵיךָ. לכל אחד מישראל אמר". אפשר שרש"י רומז כאן למסורת מתקופת הגאונים שקראו לחתן, בשבת שאחר חתונתו, בתורה בפרשת "וְאֲבִרְהֶם זִקְנִי", ואף הפטירו בנביא ב- "שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ... פְּחָתָן יִכְהֵן פְּאָר" (ראה כל המקורות באנציקלופדיה תלמודית ערך חתן וכלה, כרך י"ח, עמ' ש"מ, "עדות לישראל" פרק א') וההשלמה בכתובים כפי שהביא בספר "חופת חתנים" (סימן ח', סעיף ט"ו) שנהגו בסעודות "שבע ברכות" לומר קודם ברכת המזון מזמור מ"ה כשהאיחולים לבני הזוג הם – להשתלב ברצף הדורות.

- נבהל להזן איש רע עין" זה עפרון שהכניס עין רעה בממונו של צדיק, "ולא ידע כי חָסֵר יִבְאָנּוּ" שחסרת התורה וא"ו (בסוף הפרשה נכתב שמו חסר וא"ו - עפרון) [יש שציינו, שירע עין' בגימטריא ארבע מאות, וכן 'עפרון' (חסר ו') בגימטריא ארבע מאות. שבגלל 'ארבע מאות' שקל כסף שנטל 'רע עין' זה מאברהם, חסרת התורה וא"ו ונקרא 'עפרון']. "נבהל להזן איש רע עין". כשהוא שומע על הון - הוא נבהל, ומתבלבלות כל מחשבותיו. אפשר "לעשות כסף"? א"כ הרי זה גובר על כל השיקולים האחרים, חשובים ככל שיהיו. מי יודע באיזה שכר היה יכול עפרון לזכות אילו היה באמת עושה את החסד עם אברהם אבינו ועם שרה אמנו ונותן להם את השדה ואת המערה בחינם כמו שאמר בתחילה. יתכן שהיה לו חסד נצחי בעוה"ב, ואם לא היה ראוי לעוה"ב היה מרויח עכ"פ בעוה"ז הרבה יותר מארבע מאות שקל כסף. אבל כשהוא שומע כסף, הוא שוכח מכל החסד, ומאבד עי"ז את משמו. נכתב בתורה בלי ו'.

יתכן שכשאמר עפרון בהתחלה שיתן את השדה לאברהם חינם אין כסף, התכוין לכך באמת ובלב שלם. הוא חושב על כך, שהנה ישנה כאן הזדמנות פז לגמול חסד עם אברהם הצדיק הגדול, שכל ימיו עושה חסד וטובות לאנשי חברון ולשאר אנשים, ועם שרה אמנו שכל ימיה היתה צדקת וטובה, והוא יודע את המעלה של חסד, שאברהם מטיף לה כל ימיו... הוא יודע הכל. וא"כ, ברגע הראשון הוא באמת מתכנן לעשות חסד עם אברהם ושרה. אבל "לב רשעים כמעט". ברגע שאברהם מציע לו כסף, הוא חוזר בו. הוא אינו מצליח להחזיק מעמד במדרגה הראשונה. חז"ל אומרים עליו (בר"ר נח, ט): "נבהל להזן איש רע עין, ולא ידע כי חָסֵר יִבְאָנּוּ" (משלי כח, כב)

“וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו” הרב גדי שלון

שמע בקולה

ספר בראשית כולו הינו ספר הזוגות, ספר הזוגיות – אדם וחווה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה ויעקב ורחל ולאה. הספר עוסק בתיקון הנפילה של אדם וחווה ולאחר מכן של בני האלוקים מול בנות האדם. לאברהם הדומיננטי, הפעיל והמחדש בכל תחום עומדת לצידו אשת נעוריו – שרה. לעומתו, יצחק, האנטיתזה של אביו – נפעל וממשיך את הדרך בהפנמה ובהטמעה לדורות עומדת לצידו רבקה. ראשית בריאת האישה הייתה למען תהיה לו “עֶזְרַ כְּנַגְדּוֹ”. אך חטאו אדם וחווה, ושם בגן עדן חטא האדם בכך ששמע בקול אשתו, ובכך מסביר את הסיבה לחטאו “וטעם “הָאִשָּׁה אָשָׁר נָתַתָּה עִמָּדִי”, מסביר הרמב”ן, “לאמר, האשה, אשר אתה בכבוד נתת אותה לי לעזר, היא נתנה לי מן העץ והייתי חושב שכל אשר תאמר אליי יהיה לי לעזר ולהועיל”.

כהמשך ישיר לכך הסברא אומרת שתיקון החטא יהיה בכך שיינתן ניסיון לאדם האם ימשיך להקשיב לאשתו – אך אברהם בפרשה הקודמת שעומד מול הדילמה האם לגרש את ישמעאל והגר לנוכח דברי אשתו, מצטווה ע”י הקב”ה לחזור למצב הראשיתי, להקשיב לאשתו, ושרה בכך מתקנת את תפקידה של האישה בעולם לאחר חטא חווה.

האשה הרי היא (נוסף לכל מעלותיה) המבצעת והממלאת את ביתנו במעשים ובחיים, כאשר אנחנו

יודעים “מה צריך לעשות” היא כבר עושה... וכאנחנו יודעים להגדיר “מה נכון שיהיה” היא כבר שם. כמה פעמים אנחנו שומעים את הקול המדהדד בתוכנו שחוזר ומזכיר “לֹא אֲשֶׁר תֹּאמַר אֲלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ”? כמה פעמים אנחנו מצטערים לאחר מעשה שלא התייחסנו לקול הזה מבעוד מועד... יש משהו בתוכנה של נשותינו, היכולת לגלם חיים בצורה אינטואיטיבית, זורמת. בעוד שהבנות ויעדים אלו מוגדרים בבית המדרש על ידינו באופן איטי וממושך.

השלב של רבקה הוא קומה חדשה בבניין התיקון של החטא – לא רק ליעץ או להגיד לבעלה “מה לעשות” אלא לפעמיים אפילו לעשות בשבילו ללא ידיעתו את הדבר הנכון עבורו, ולבסוף תבוא ההודאה בדבר נכונתו של המעשה. יצחק לא מבטל את הברכה שנשחטה ממנו, הוא אינו מתפלל אל ה’ שיעשה הטוב בעיניו. אלא בוודאות, תוך רגע, הוא אומר: “וְאֶבְרָכָהּ - גַּם בְּרוּךְ יְהִי”.

אם כן נשותינו (מעשה אמהות סימן לבנות) לפעמים מובילות קדימה ולנו נותר רק “לצמצם טווחים”..

שאלה אשה את חברתה: מדוע את נכנעת לבעלך כל ימך? מדוע את “רוקדת לפי החליל שלו?”. ענתה לה חברתה: אולי אני רוקדת לפי החליל שלו אבל אני כותבת לו את התווים... זהו עומק הפשט באשה כשרה שעושה את רצון בעלה...

באו ונעשה טובה לעצמנו ולביתנו – נשמע בקול נשותינו כאברהם ונלך ע”פ הדרכתם כיצחק!

לרפואת בני נתנאל חיים בן מרב

הפרשה בהלכה – הוראה על הרב לירון כהן בשורה טובה

בתחילת פרשתנו, בסיפור רכישת מערת המכפלה מאת עפרון החתי, מובא כי אברהם השתחוה פעמיים בפני בני חת. בפעם הראשונה לאחר ההסכמה העקרונית של בני חת לתת את אחוזותיהם לאברהם: “שָׁמַעְנוּ אֲדָנִי נְשֵׂי אֱלֹהִים אֶתְּהָ בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קִבְּרֵינוּ קִבֵּר אֶת מִתְּךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת קִבְּרוֹ לֹא יִכְלֶה מִמֶּךָ מִקִּבֵּר מִתְּךָ. וַיִּקַּם אֲבָרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאֲרָץ לִבְנֵי חַת.” (בראשית כג, ו-ז).

השתחויה זו באה להכיר טובה לאנשים המוכנים להיטיב לאברהם וביאור הפס’ שאברהם קם ממקום ישיבתו והשתחוה לפנייהם בכפיפות הראש בעומדו על רגליו.

ההשתחויה השנייה באה לאחר הסכמתו של עפרון לתת לאברהם את מערת המכפלה: “לא אֲדָנִי שָׁמַעְנִי

הַשְׂדֵה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נָתַתִּי לְעֵינֵי בְנֵי עַמִּי נָתַתִּי לָךְ קִבֵּר מִתְּךָ. וַיִּשְׁתַּחוּ אֲבָרָהָם לִפְנֵי עַם הָאֲרָץ.” המדרש מבאר כי השתחויה זו באה כהודאה לקב”ה על חסדו הגדול שעשה עם אברהם לתת לו את מערת המכפלה בדרך כבוד, ונאמר בה “לפני” שלא לבני חת השתחוה אלא לעיניהם השתחוה לקב”ה לקדש שמו ברבים: “וַיִּשְׁתַּחוּ אֲבָרָהָם לִפְנֵי עַם הָאֲרָץ.”

מיכן שמודים על בשורה טובה.” (ב”ר פרשה נ”ח, ו’).

בהמשך פרשתנו, חוזר עניין זה שנית כאשר אליעזר, עבדו של אברהם, הולך בדרכי אדונו, ולאחר שנוכח שרבקה, בעלת החסד הגדולה, היא אכן ממשפחת אברהם ועונה על כל דרישות אדונו להוות שידוך ראוי ליצחק: “וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ” (בראשית כד, כו) ובמדרש: “וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ. מִכָּאן שְׂמוּדִים עַל בְּשׂוּרָה טוֹבָה.” וַיִּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרָהָם אֲשֶׁר לֹא עָזַב חֶסְדּוֹ וְגו’, מִמָּה שֶׁקִּפְצָה הַדֶּרֶךְ לִפְנֵי

משמעות. שאף אם כעת הוא לא מבין איזו טובה תצמח מהרעה, מתוך הידיעה שכל מה שה' עושה בעולם - הכל לטובה, יוכל בסופו של דבר להתרומם מתוך האסון ולבנות את חייו. אבל מי שאינו מאמין, אין לו אלא את צרתו, והעצב נוקב וחודר בליבו ללא תרופה ומשמעות.

ויש לדעת כי אין צורך בשמחה מיוחדת החורגת מהמקובל כדי לברך 'שהחינו', אלא גם על שמחה קטנה שמתחדשת לאדם בעת קניית בגד רגיל, או בעת אכילת פרי חדש, צריך להודות לה' ולברך. יש בתפישה זו הדרכה יסודית. אנשים רבים מצפים לאיזה אירוע גדול שירומם בבת אחת את חייהם, ובינתיים חייהם אפורים וקודרים. אבל אדם שמתרגל לשים לב לשמחות הקטנות שבחיים ולהודות לה' עליהן, לומד להכיר את ערכם של החיים, שמורכבים מפרטים קטנים שהתוכן הגנוז בהם גדול, ועל ידי כך יזכה לחיים מלאים ועשירים בתוכן ומשמעות. (פניני הלכה ברכות עמ' 359).

ישנם צורות ואופנים שונים להודות לקב"ה ולא כולם התנסחו במטבע לשון של ברכה. (בשור"ע אור"ח סימן ר"ט מובאת מחלוקת על מה מברכים ברכת 'הגומל' בשם ובמלכות).

צורה אחת של הודאה לקב"ה בלא שימוש במטבע של ברכה הובא בכף החיים: "וקבלה בידינו מרבי החסיד ע"ה ששבח "נשמת כל חי" מסוגל על כל צרה שלא תבוא, לקבל האדם על עצמו שכשיהא ניצול ממנה, לומר "נשמת כל חי" בתודה ובקול זמרה לפני עשרה, ובו נצולו רבים והוא בדוק ומנוסה אצלי." (סימן רפ"א הל' שבת)

ובבן איש חי: "שבח זה דנשמת כל חי, הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה, והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה, שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חי ויועיל לו, וכמו שכתוב בשם רבי יהודה החסיד ז"ל... ועל שבח זה נאמר "עם זו יצרת לי תהלת יספרי". ונודע דסוד נשמת כל חי בחינת תוספת קדושת שבת בעולם היצירה." (ספר בן איש חי, הלכות שנה שניה, פרשת תולדות).

"כללו של דבר לעולם יצעק אדם על העתיד לבא ויבקש רחמים ויתן הודיה על מה שעבר ויודה וישבח כפי כחו, וכל המרבה להודות את יי' ולשבחו תמיד הרי זה משובח." (רמב"ם הלכות ברכות פרק י' הלכה כ"ו)

הייתי יודע, "בדרך נחני ה' בית אחי אדני" (מכאן שהודה על כל החסד מראשיתו). (ב"ר פרשה ס"ו).
גדריה ופרטיה ההלכתיים של ברכות ההודאה נידונו בהרחבה בטור ובשור"ע (אור"ח סימנים ר"ח-ר"ל) ובפוסקי זמנינו בספר ברכת ה' חלק ד', בספר פניני הלכה ברכות ובפניני הלכה בספר ההרחבות להל' ברכות. **הרמב"ם** בפתיחתו להל' ברכות ביאר את עניינם של ברכות ההודאה: "וכשם שמברכין על ההנייה כך מברכין על כל מצוה ומצוה ואח"כ יעשה אותה, וברכות רבות תקנו חכמים דרך שבח והודיה ודרך בקשה כדי לזכור את הבורא תמיד אע"פ שלא נהנה ולא עשה מצוה. נמצאו כל הברכות כולן שלשה מינים, ברכות הנייה, וברכות מצות, וברכות הודאה שהן דרך שבח והודיה ובקשה כדי לזכור את הבורא תמיד וליראה ממנו." (רמב"ם הלכות ברכות פרק א, ג-ד)
המאירי הלך בעקבות הרמב"ם בפתיחת ביאורו על הש"ס וכתב על ענייניו של מסכת ברכות: "וענין המסכתא כולו אמנם יכוין דרך כלל להודיע ד' ענינים נכבדים... והרביעי תכונת הברכות שאנו חייבים לברכו ית' על כל מה שיגיענו הן טוב הן מוטב איך היא על כל דבר ודבר ואיך אנו צריכים להתבונן ולהודות על כל מה שיגיענו או שנראה או שנשמע מן הדברים המחדשים או המתחדשים כי מאתו הכל." (המאירי על מסכת ברכות דף ב ע"א).

"תכליתן של הברכות, להודות ולשבח לה' יתברך, המשגיח בכל עת על בריותיו. על ידי הברכות אנו חוזרים ונזכרים שה' אינו שוכן רק בגני מרומים, אלא כל דבר שישינו בעולם מתחיה ומתקיים על ידו. וכל אירוע שמתרחש בעולם, יש לו משמעות רוחנית ומגמה אלוקית. לפיכך, כשיזכה אדם לדבר חדש ומשמח, יברך 'שהחינו'. ואם חלילה יקרה לו אסון, ידע שגם זה בהסכמה אלוקית, ויברך 'דין האמת'. על ידי הברכות, האמונה מתגלה ומתפשטת בעולם, וממילא גם חיייו של המברך מתברכים. הידיעה שה' מנהיג את העולם, והכל בא ממנו ובהשגחתו, נותנת ערך לכל האירועים שבחיים. כשהאדם זוכה בדבר משמח, שמחתו עמוקה יותר, משום שלא באה במקרה אלא מידי ההשגחה האלוקית. ומתוך כך יוכל להשתמש כראוי בשפע שה' השפיע עליו. וגם כאשר חלילה פוגע בו אסון, יש לו יותר כח לקבל אותו כאשר הוא יודע שיש לאסון הזה

משולחן המערכת

בוגרים יקרים, אנו שמחים להביא לפניכם את העלון הראשון לזמן חורף. הזמן נפתח בישיבה בתנופה של התעוררות ולימוד תורה אינטנסיבי ותחושת עשייה למען כלל ישראל בכתלי בית המדרש. אנו מקווים להביא על גבי דפי העלון את רוח הישיבה ומעט מתורתה במשך השנה.

בימים אלו מתחדשת מערכת פרטי הבוגרים, בשבועות האחרונים נעשה עדכון בוגרים מאסיבי בקרב למעלה מ- 600 בוגרים, מאחר והמערכת עוברת שינויים, נשמח אם תשלחו דוא"ל ל- aviezer@hakotel.org.il ובו תעדכנו באם ידוע לכם על בוגרים שאינם מקבלים את העלון. כמ"כ, באם שליחת העלון אינה מתבצעת באופן סדיר לתיבת המייל שלכם, נשמח לדעת על כך ולתקן את העניין.

בברכת חורף בריא!

מזל טוב לינאי אפלבוים ולאוהד ולנר לרגל נישואיהם • לאוהד אגלר ולהראל אברהם לרגל האירוסין • להלל חן, ליעקב שושני, ליחיאל רחמים ולרחמים שילון לרגל הולדת הבן • לאסי מיטלמן, לרב נדב לוי, ליואל פרידמן ולשילה ימיני לרגל הולדת הבת

מהנעשה בישיבה

• **ערב הוקרה לתלמידים עולים מישיבת הכותל.** ביום חמישי, ו' בחשון, ערכה הישיבה ערב הוקרה ייחודי לעשרים ושלושה מתלמידיה שעשו עליה לארץ במשך השנה האחרונה. הישיבה מתגאה בתלמידיה ובשיעור הגבוה של תלמידים עולים בקרב תלמידי תכנית חו"ל שבישיבה, תכנית המשולבת בד בבד במסגרת ה"הסדר" שבישיבה, עדות לשילוב הראוי של תלמידי חו"ל ותלמידים ישראלים החובשים את ספסלי בית המדרש ניתן לראות בערב ההוקרה שנערך ובאחוז מתגייסי מח"ל (מתנדבי חו"ל) לצה"ל הגבוה מבין כל ישיבות ההסדר בארץ. עשרים ושלושת התלמידים שעלו ממדינות ברחבי העולם בהן ברזיל, הולנד, ספרד, אנגליה וארה"ב כובדו בערב ההוקרה. באירוע נשא דברים ראש הישיבה, הרב ברוך וידר, שאמר כי האוירה המשפחתית בין התלמידים הישראלים לאלו בתכנית החול היא שתרמה לעידוד העליה בקרב התלמידים, עוד הדגיש הרב וידר כי אלו שלא עשו את הצעד האמין של עליה לארץ ישראל לעולם לא יוכלו להבין את הקשיים והעצמה הטמונים במעשה, ולכן חובה עלינו לעזור ולסייע לעולים הצעירים בכל אופן וצורה. לאחר הסעודה רקדו תלמידי הישיבה לכבוד התלמידים העולים להם הוענק שי בדוגמת ספר העוסק במעלותיה של ארץ ישראל.

• **הימים הנוראים בישיבת הכותל.** כמידי שנה בשנה התקבצו לחסות בצילה של הישיבה בימים הנוראים המוני בית ישראל, תלמידים, רבנים ומשפחותיהם, בוגרי הישיבה, תושבי הרובע ועוד. מעל ל- 750 אנשים ונשים לקחו חלק בתפילות ר"ה ויום הכיפורים כמנהג הישיבה בשיאה של תפילת נעילה עת פנה יום ירדו המוני המתפללים לקריאת השמות המרגשת אצל הכותל, שמחנו לראות רבים מבוגרי הישיבה - חדשים גם ישנים שבאו להתפלל בתפילות הישיבה, נשמח להמשיך ולראותכם גם בשנים הבאות וגם משך השנה לבוא ולהתחזק באוהלה של תורה.

• **שמחת בית השואבה ושמחת תורה.** ביום ג' דחול המועד סוכות נערכה שמחת בית השואבה בישיבת הכותל, יחד עם תלמידי הישיבה, בוגריה וידידיה ותושבי הרובע חגגנו את שמחת החג ברוב עם. את הערב הנעימו תזמורת "אזמרה". בליל הושענא רבה התקיים בנוסף

ללימוד המסורתי ליל לימוד למעל ממאה תלמידי תכניות חו"ל ברחבי הארץ החל משעלבים, כרם דיבנה, הר עציון ועוד. את השיעורים העבירו ראש הישיבה, הרב משה ליכטנשטיין, הרב יימר, הרב ראובן טרגין, את חדרות לימוד התורה המשיכה הישיבה בשמחת תורה בהיכל בית המדרש, ריקודים לכבודה של תורה נערכו בערב ברחבת

הכותל וברחבי הרובע היהודי. בהקפות שניות הגיע הישיבה כמנהגה בשנים האחרונות לחזק שכונות בירושלים - השנה הצטרפה הישיבה להקפות שניות בשכונת קטמונים בדרום העיר.

• **מסע לפולין.** כמנהג הישיבה בשש שנים האחרונות נסעו בני תכנית חו"ל למסע לפולין, המסע בן השמונה ימים כלל ביקורים בקברי צדיקים בליז'נסק, גור, קבר הרב מקוצק וקברות הצדיקים שבבית העתיק בוורשה בד בבד עם ביקורים במחנות הריכוז ההשמדה והגטאות הפזורים ברחבי פולין. לקראת שבת הצטרף למשלחת ראש הישיבה ושבתי יחד עם התלמידים בעיר העתיקה של קראקוב, שם התפללו בבית הכנסת של הרמ"א. המסע חיזק את הזהות היהודית והלאומית של התלמידים והם הגיעו לפתיחת זמן החורף בכוחות מחוזקים ובתחושת שליחות של לימוד התורה למען כלל ישראל.

מערכת העלון
אחראי בוגרים **אביעזר סוויל**
עורך תוכן **עופר סיון**
העלון נבנה תוך כדי
תנועה, לכן נשמח לקבל
הארות והערות
Misrad@hakotel.org.il

ישיבת הכתל - היכל וואהל
ת.ד. 603 ירושלים
91006
Tel: 02-6288175
Fax: 02-6271180
www.hakotel.org.il